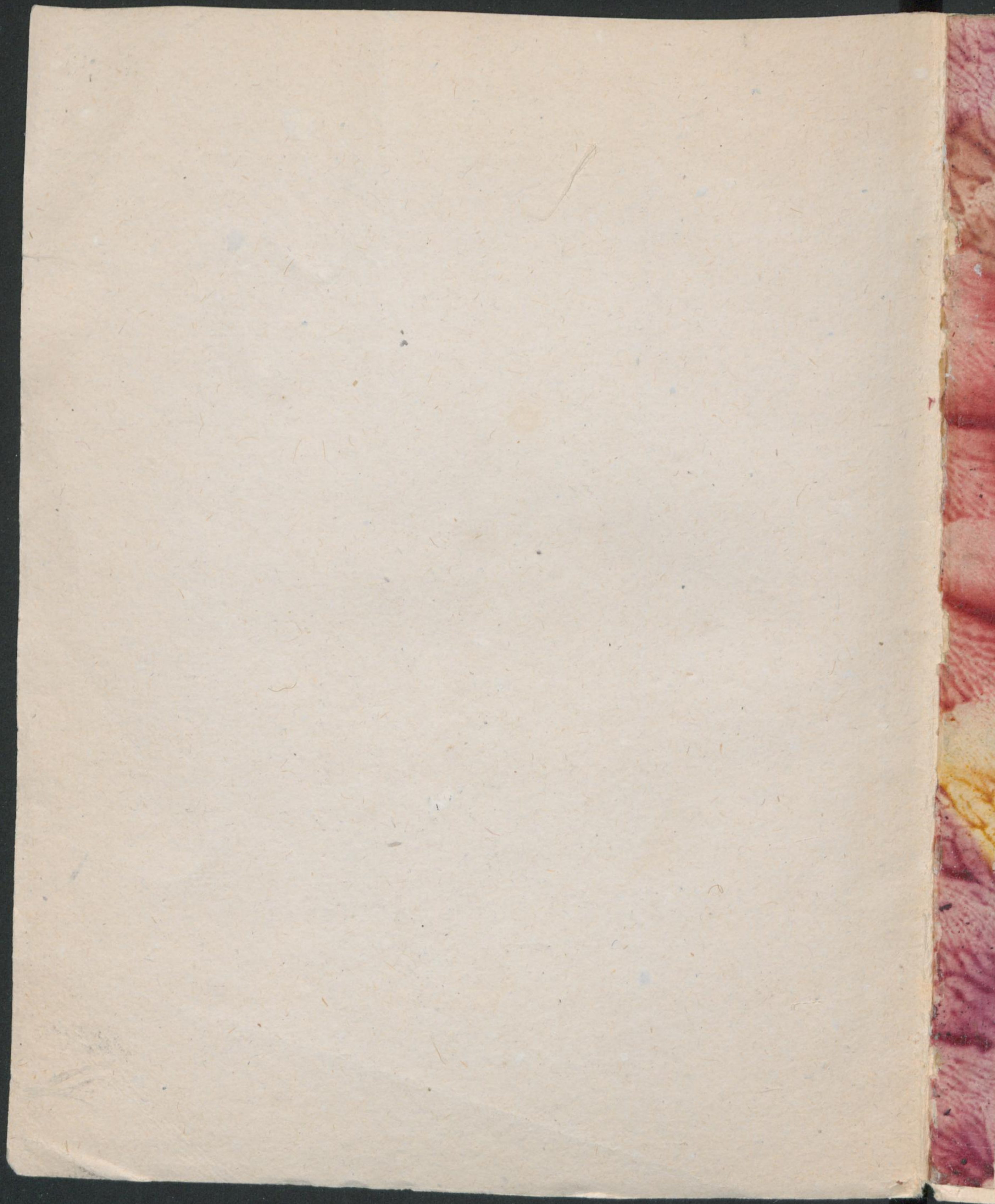

PAMFLET
1015

Cort warachtich verhael/

Vande Siecte/ leste woordē ende doot vande Coninck van Spangien/ Philips de tweede/ gestorven den derthienden September des Jaers xvC. xcviij. in zijn Clooster van S. Laurens/ gelegen in Escurial/ seven mijlen van Madril/ geschreven binnen Madril in Spaensch/ende overgeset in Duyts/ door een Lief hebber des selven taels.

Voor Ian Iansz. Orlers, inden duytschen Bybel.

Om mijne beloften na te comē/ so beantwoorde ic uwe brief/ byde welcke gy op mijn begeert/ u te willē adviseren/ t'gunt hier passeert/ weet dan dat in dit Jaer van 1598 sijn Coninckliicke Majesteyt onsen Heer Don Philippe de derde/ doen noch Prins wesende/ was gaen sien opte merckt ofte plaetse van Madril de Stierjacht/ eñ Batementspelen die daer gedaen werden op S. Jans dach/ alwaer de Coninc zijn Vader (nu byden Heer wesende) niet en was/ also hy te dier tijt Sieck hielde vant Fleercijn ofte Gicht/ twelc hem in beyde handen geschoten was/ zijn Alteze vande voorseyde spelen/ gecomen wesende/ vertelde zijn vader/ tgunt daer geschiet was/ de welcke antwoorde/ ic ben seer verblijt/ dat ghi u vermaect hebt/ want ghy sult in mijn leven niet meer sien eenige verlichtinge van dese mijne siecte/ eñ niet een beval hi datmen gereetschap soude makē om te gaē na het Escurial. Doctor Mercado/ Medecijn van zijn kamer seyde/ dat geen oorbaer was te vertreckē/ also hem de siecte daer door soude mogen verheffen. De Coninc antwoorde dat hy daer wilde gebracht wesen in zijn leven/ alsomen hem daer doch moeste brengen na zijn doot: Ten laetsten om zijn wille na te comē/ droegen hem zijn Lackeyen op haer schouderen/ wesende ses dagen onder weech om die seven mijlē (diet zijn) af te leggē/ hy gevoelde hem eenige dagen wat beter/ even wel konde hi op zijn leden niet staen/ dan moest zitten ofte leggē/ de Gicht taste hem wederomme aen/ desgelijcx de Coortse: Zijn Doctoren haer raet voorwendende/ verhief hem de pijne/ doe zo/ dat hy terstont ordonneerde/ tgeen dat diende om zijn siel te versorgen/ hy biechte ende nam het Sacrament/ ende ter selfder tijt geboot hy dat Garcia de Jogaza soude werden gewijt Aertsbisschop van Toledo/ de Noncio: van zijn hey-

licheyt/dede hem consacreren/met de gewoonlicke/solemni=
teyten: de goede Coninck creech een Apostemie in zijn rech=
ter knie seer ontsteken wesende/zo dat hy niet mochte staē.
Zijn Doctoren verbaest wesende/dedē roepen een Medecijn
van Toledo/ genaemt Elias/de welcke binnen Madril was
met sijn ende der anderen advijs/heeft den Licentiaet Ver=
gaia/daer opgeleyt remedien/om de Apostemie te doen rij=
pen/ de selfde geopent/ende gereynicht vande quade Materi
die daer in was/openbaerden hem daer na vier andere Apo=
stemien in sijn Borst/de welcke ooc geopent eñ gereynicht
werden/ vande Matery: dan dese vuyle Materij/ bracht
voort grote menichte van Luysen/Ja so veel/datmense niet
wech konde krijgen/ hy was in sulcken ellendigen staet dat
hem vier mans in eē lakē moesten ommekerē/ Daerenbovē
moesten noch twe andere mannen het bedde eñ de laeckens
schickē. Tien dagē voor zijn doot creech hy eē harde Coorts/
dewelcke vijf uren duerde/so datmen sach dat zijn crachten
hem begaven/eñ veel Heerē hier in Madril maecten provisie
van rouclederen. Tot hem selven gecomē wesende/seyde hi
totten Aertsbisschop ende de gene die inde kamer waren/
Vrienden ende ondersaten u droefheyt eñ becommernissen
kunnen weynich helpen tot mijn gesontheyt/also mensche=
licke raet by my nu vruchteloos is/tgunt daer meer aen ge=
legē is/ is dat gy by tijts gereet maect/ dat totte begravinge
van mijn lichaem sal nodich wesen/eñ nu te wijl ic vry vāde
Coorts ben/beuele ic u dat gy u Prins sult halen/ de welcke
eer yet lang u Coninc sal wesen/ ooc dat gy my hier brengt
mijn kist daer ic in sal begravē werden/ set op dat buffetken
een dootshooft/op hebbende de Coninclicke Croon/ twelck
gedaen werde. De Prins ende d'Infante daer gecomen we=

sende/ riep hy Jan Ruyz de Velasco tot hem seggende/ u sal indachtich wesen van een kofferken twelck ick u te bewaren heb gegeuē. De welcke antwoorde/ Ja Genadige Heer. Brē-get my seyde hy. Het was een heel kleyn kofferken/ twelck geopent wesende/ werdender uytgehaelt een kostelicke steen van zeer groter waerdē/ de welke hy d'Infante dede geuen/ haer zeggēde/ mijn dochter Isabella Eugenia Clara neemt dit Juweel twelk u moeder aen my gebracht heeft/ twelk ick u geue tot eē memorie: ende hem kerende na de Prince seyde tot hem/ Soon vint ghijt goet dat ic u suster dit geue? Hy antwoorde/ Ja ic mijn Heere/ ooc al tgunt dat ic hebbe. Dit antwoort was dē Koninc zeer aengenaem/ de welcke beval datmen een ander papier soude soecken twelc int voors. kofferken was/ ende tselfde den Prince geuende seyde hy/ Daer in sult ghy sien op wat manier ghy u Koninerijck sult gouverneren. Daer na werdender uytgehaelt eē geessel wesende aen de eyndekēs bebloet/ ende de selfde opheuende seyde hy: Dit bloet is van mijn bloet/ doch niet mijn/ maer van mijn vader die inden Hemel is/ dewelcke gewoon was hem aldus te oeffenen. Daerom op datmen zijn deucht mach weten eñ de waerheyt van dit werck/ hebbe icket willen tonen. Daer na dede hy hem reycken een papier twelc onder zijn oorkussen lach/ het welck gelesen wesende door Jan Ruyz/ luyde also: wy Phillippe byder gratie Gods Koninc vā Castillien eñ Leon/ etc. hebbende dit Konincrijc geregeert 40. Jarē/ ic geuet nu int 71. Jaer mijns ouders over aē God almachtich diēt toebehoort/ bevelēde mijn ziel in zine gebenedide handē/ op dat zijn godlicke Maiesteit met haer doe tgunt hē gelieuē sal/ eñ ic beuele dat als mijn ziele vandē lichame sal gescheidē wesen/ tselfde gebalsemt werde eñ gekleet met een Koninclic

kleed/dan geleyt in dese koperen kist die hier staet/eñ na dat ic gehoudẽ sal wesen den tijt by de Wetten gestelt/wil ic datmen my begrave op dese maniere: Voor aen sullen gaen de Wybisschop/het Kruys/de Klergie/terstõt daer aẽ sal volgẽ de adelantado met de Koninclicke standaert/die hy sal slepẽ langs der aerde/wesende becleet met rou: den Hertogh van Naiara sal de Croon dragen in een groot open Lampet/gedeckt met eẽ doec: dẽ Marquis vã Aguilar sal tswaert dragẽ: het lijc/8. van mijn principael dienaers/ met brandẽde tortsen in haer hant bekleet met zwart: den aertsbisschop sal de Grands volgen/ eñ onse algemeene erfgenaem achter ter zijdẽ/in zijn roucleet/ zo gaende na de kercke/ alwaer mijn lichaem gestelt sal werdẽ op eẽ staetgraf dat daer gemaect sal werden/ De Misse gedaẽ wesende sal den Prelaet my int graf setten/twelc tleste huys sal wesen tot mijn eewige woninge. Dat gedaen wesende sal u Prince/de derde Coninck van dese mijne naem gaẽ in sinte Jeronimus klooster binnẽ Madril/alwaermen de negẽdach houdẽ sal: mijn dochter eñ mijn suster haer moeye zullen gaẽ int klooster vande graeuwe susters of de barrevoetse. Buten tgunt ic u tander tijden geseyt hebbe/zo bid ic u nu dat ghy u suster wilt voor seer gerecommandeert houden/want sy is geweest mijn spiegel/ja het licht van mijn oogen. Hout de republijke in vrede/haer versiende van goede gouverneurs/belonende de goede ende straffende de quade. Ic bevele datmen wt de gevancnis hale den Marquis van Mondeiar/hem vry latende/ op conditie dat hy int Hof niet en come. Aengaende de huysvrou van Antoni Perez/men salse mogen los latẽ/ op conditie dat sy in eẽ klooster ga/eñ dat hare dochters erven tgunt van haer zijde comt. Ic perdonnere de gene die gevangẽ zijn van we-

gē de jachte/ooc die ter doot veroordeelt zijn eñ tperdon des Coninex ontbreect/eñ hy omhelsde zijne kinderen voor de laetste reys/haer seggende datsy op haer rust gaen souden. Int uytgaē uyt de kamer vraechde de Prins Dō Christoffel de Mora/wie de schat of Coninclicke sleutel hadde. Hy antwoorde ic mijn Heer. Geeftse my seyde de Prins. Don Christoffel antwoorde/u Hoocheyt salt my vergevē tis de sleutel van betrouwinge/dewelcke ic niet vā my geuē mach sonder consent vande Coninc mijn Here. Daer op seyde de Prins/ basta/eñ ginc in zijn kamer. Don Christoffel keerde weder tot den Coninc/dien hy vonde eē weynich verlicht te wesen/ eñ seyde hem: Genadichste Heer/zijn Hoocheyt heeft my de schatsleutel afgeeyst/ ende ic hebse hem zonder u cōsent niet willen gevē. De Coninc antwoorde ghy hebt qualic gedaē. Daer na quam hem de koorts noch eens aē/ eñ hy begeerde geolijt te wesen/twelc dē Aertsbisschop hem dede. Hy beval ooc datmen hem gevē soude een seker crucifix bewaert in eē kofferken/wesende tselfde dat zijn vader stervende inde hād had/daer mede begeerde hi ooc te sterven. Na dat hy geolijt was quā hē zijne Hoocheyt weder besoecken/eñ Don Christoffel incomende presenteerde hem de sleutel met gebogen knie/die de Prins nam eñ gafse den Marquis de Denia. De Coninc seyde strax/ziet ic recommādere u Don Christoffel voor den bestē dienaer die ic gehad heb/hout ooc alle dāder voor gerecommandeert. Hy nam wederom oorlof/ hē omhelsende/ eñ terstont began hem de spraec te begevē. Hi bleef 2. dagen in die gestalte eñ sterf Sondaechs den 13. Septēb. smorgens ten 3. uren.

De begravinge geschiede Manendaechs den 14. des selfden maents te 9. uren voor den middach. De Aerts bisschop seyde de Misse. Dē nieuwen Coninc quam uyt Escurial den 16. des selfdē/snachts te 8. uren/latende zijn suster by de graeuwe susters/ende hy ging na S. Jeronimus/het Hof in grooten rou latende.

kleed/
ic geh
men n
Wyb
de ade
langs
Maia
dect n
het lij
sen in
Gran
zijdē/
lichae
sal w
graf s
ninge
van d
Mad
mijn
we su
geseyt
recon
het lic
versie
straff
den M
dat h
Anto
in eē k
zijde

